

Astmabarometri

2025

Tutkijaryhmä:

Juha Jantunen, Allergia-, iho- ja astmaliitto
/Luontoterveyden osaamiskeskus

Paula Hellemaa, Allergia-, iho- ja astmaliitto

Mervi Puolanne, Hengitysliitto

Tuula Vasankari, Filha

Paula Kauppi, HUS

Jere Reijula, HUS

Yhteistyökumppanit:

Apteekkariliitto: Henna Kyllönen

Oriola: Ilona Iso-Mustajärvi
Timo Purmonen
Jarno Ruotsalainen

Rahoittajat:

Astmabarometri 2025

Sisällys

Mikä on astmabarometri?	3
Toteutus ja osallistujat vuonna 2025	3
Astmaa ja allergiaa sairastavat	7
Sairauden vakavuus	7
Astma- ja allergiaoireet	8
Lääkkeiden käyttö	12
Terveystieteiden käyttö	13
Astman ja allergian tietolähteet	15
Lääkehoidon haasteet	17
Tupakointi	18
Johtopäätöksiä	19
Lähteet	20
Liite 1. Astmabarometrin kyselylomake.	21-28

Maaliskuu 2026

Luontoterveyden osaamiskeskus

Juha Jantunen
Torikatu 7, 55800 Imatra

juha.jantunen@allergia.fi

luontoterveydenosaamiskeskus.fi/

Mikä on astmabarometri?

Astmabarometri on apteekeissa toteutettu kyselytutkimus, jonka tarkoituksena on seurata astmaa ja allergiaa sairastavien hoidon tilaa ja oireiden hallintaa Suomessa. Barometri kerää tietoa astma- ja allergialääkkeitä reseptillä hakevilta asiakkailta, ja sen avulla arvioidaan muun muassa oireiden esiintyvyyttä, lääkkeiden käyttöä sekä hoidon onnistumista. Astmabarometri tarjoaa arvokasta vertailutietoa hoitokäytäntöjen kehittämiseksi ja astman hallinnan parantamiseksi väestötasolla.

Barometritutkimuksia on tehty noin viiden vuoden välein 1990-luvulta lähtien. Edellisistä vuosina 2010 ja 2016 barometrikyselyt on toteutettu syyskuun ensimmäisellä viikolla, ja niihin on osallistunut noin tuhat vastaajaa. Barometrien tuloksista julkaistiin useita artikkeleita^{1,2,3,4,5,6} ja tutkimukset olivat myös osa Kansallisen allergiaohjelman (2008–2018) seurantaa⁷.

Toteutus ja osallistujat vuonna 2025

Tutkimukseen ovat voineet osallistua allergia- ja/tai astmalääkkeitä reseptillä apteekista hakevat asiakkaat. Aiemmin apteekin henkilökunta on haastatellut asiakkaat apteekeissa ja kirjannut vastaukset paperilomakkeille. Samalla on voitu tarkistaa aiemmat lääkeostot apteekin tietokannasta. Keskeiset kysymyksen ovat pysyneet samoina, jolloin tuloksia on voitu verrata aikaisempiin barometreihin.

Astmabarometri uusittiin syksyllä 2025. Vastauksia kerättiin osittain samalla tavalla apteekeissa vastaajia haastatteleamalla kuin aikaisemmin, ja lisäksi vastauksia kerättiin sähköisten lomakkeiden avulla. Tavoitteena oli noin tuhat vastaajaa, joista 400 on paperisia ja 600 on sähköisiä vastauksia.

Tietoa kyselystä ja lomakkeita Suomen apteekkeihin (noin 800) välittivät Oriola ja Apteekkari-liitto. Paperisia lomakkeita täytettiin Oriolan tutkimusapteeekeissa tavoitteiden mukaisesti 405 kappaletta (*taulukko 1*). Haastatteluja tehtiin 92 tutkimusapteekissa (noin 75 %). Vastaajia apteekeissa oli keskimäärin 4,4 (vaihtelu 1–26 vastaajaa).

Apteekkien henkilökunta jakoi astma- ja/tai allergialääkkeitä reseptillä ostaville tiedotteen, jossa oli linkki ja QR-koodi sähköiselle vastauslomakkeelle. Asiakkaat voivat vastata kyselyyn asiointin jälkeen, eikä silloin lääkeostoja tarkistettu apteekeissa. Vastaajien ikähaarukkaa rajattiin 16–75 vuoteen. Edellisissä barometreissä vanhemmat olivat voineen vastata 6-vuotiaan tai vanhemman lapsen puolesta.

Sähköisiä vastauksia kertyi odotettua vähemmän. Kyselyyn vastasi 380 henkilöä noin 170 apteekista (noin 25 %). Sähköisten vastausten kertymistä seurattiin päivittäin. Hitaasti kasvaneen vastausmäärän takia vastausaikaa jatkettiin suunnitellusta kahdesta viikosta kuuden viikon mittaiseksi (26.9.–9.11.2025). Järjestöjen ja joidenkin apteekkien Facebookissa ja LinkedInissä kehoitettiin hakemaan reseptilääkkeet apteekista ja samalla osallistumaan kyselyyn. Sosiaalisen median mainonta herätti mielenkiintoa ja linkki kyselylomakkeelle lähetettiin sähköpostilla noin 30 henkilölle, jotka eivät olleet saaneet vastauslinkkiä apteekista lääkeoston yhteydessä.

Apteekkeihin jaettiin myös koontitietolomakkeet, joiden avulla apteekit voivat seurata jaettujen linkkien ja haastattelujen toteutumista. Koontitiedot palauttaneissa 107 apteekissa sähköistä

lomaketta oli annettu noin 1 200 asiakkaalle. Neljässä apteekissa vastauslomaketta jaettiin yli 40 asiakkaalle (suurin 87), joista enimmillään saatiin 13–19 vastausta. Lähes 500 kertaa sähköinen lomake oli avattu, mutta vastaaminen oli jäänyt kesken.

Sähköisellä lomakkeella vastaajien ikä voitiin rajata jo vastatessa 16–75-vuotiaisiin. Paperisilla lomakkeilla yksi vastaajista oli ikärajaa nuorempi ja 40 ikärajaa vanhempia. Iän huomioimisen jälkeen vastaajien kokonaismäärä on 744, joista 73 % oli naisia (n=540) ja 27 % miehiä (n=199). Kokonaismäärää voidaan pitää riittävänä, vaikka se jäi edellisiä barometrikertoja pienemmäksi (2016: n=956, 2010: n=1112) ². Edellisillä kerroilla vastaajien ikä oli rajattu 6–75 vuotiaisiin. Alle 16-vuotiaiden poistaminen vähensi määrää vajaalla sadalla vastauksella sekä vuoden 2010 että 2016 aineistosta. Myös tutkimukseen osallistuneiden apteekkien määrä (260) oli aikaisempia barometrejä pienempi (2016: 351 apteekkia, 2010: 410 apteekkia).

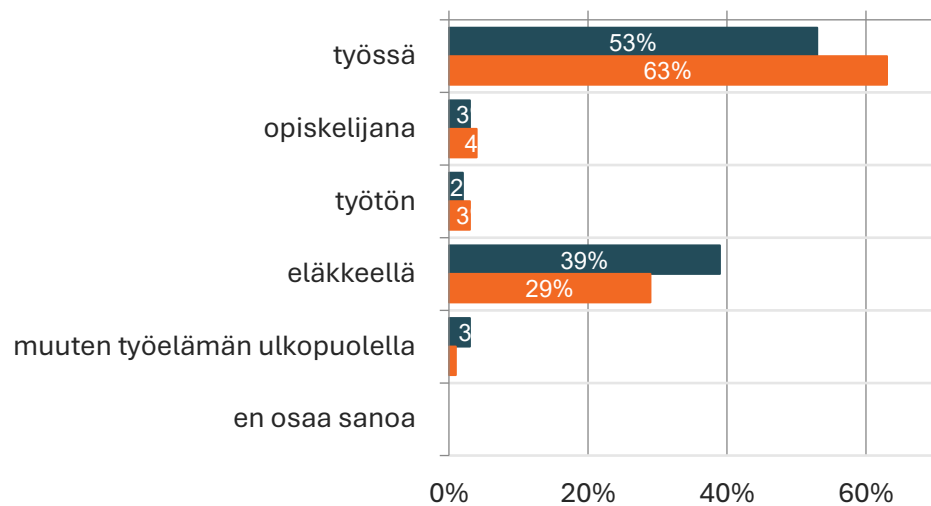
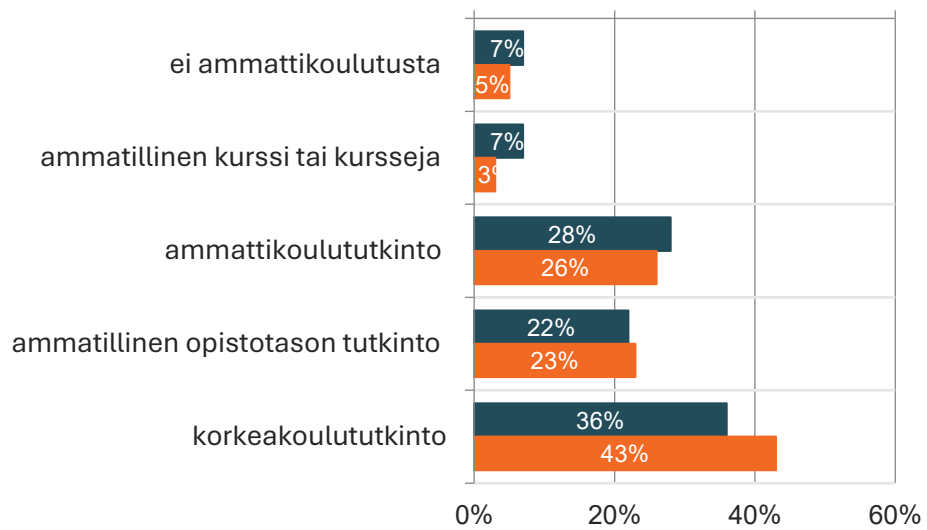
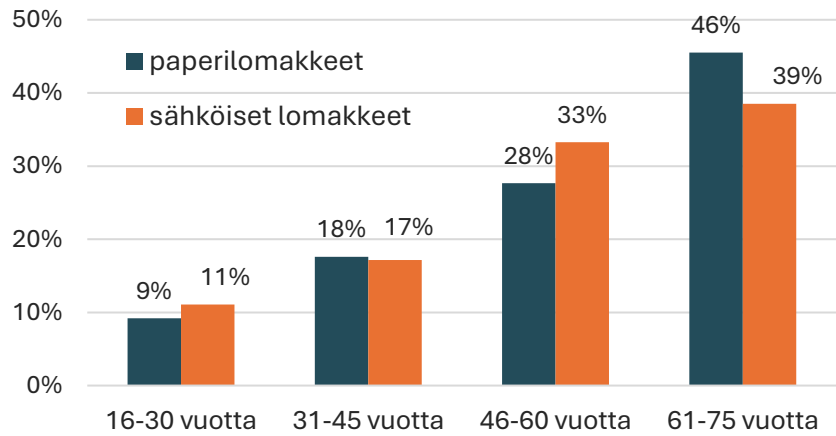
Uutta omatoimista sähköistä ja aikaisempaa paperista haastatteluun perustunutta vastaamista-paa voidaan luotettavasti vertailla samansuuruisten vastausmäärien ansiosta. Paperilomakkeella vastanneet olivat keskimäärin iäkkäämpiä (56 vuotta; mediaani 60 vuotta) kuin sähköisesti vastanneet (52 vuotta, mediaani 54 vuotta) (kuva 1). Edellisissä barometreissä keski-ikä oli hieman pienempi. Vuonna 2016 vastaajien keski-ikä oli 52 vuotta ja vuonna 2010 vielä kaksi vuotta vähemmän (50 vuotta), kun alle 16-vuotiaat poistettiin aineistosta.

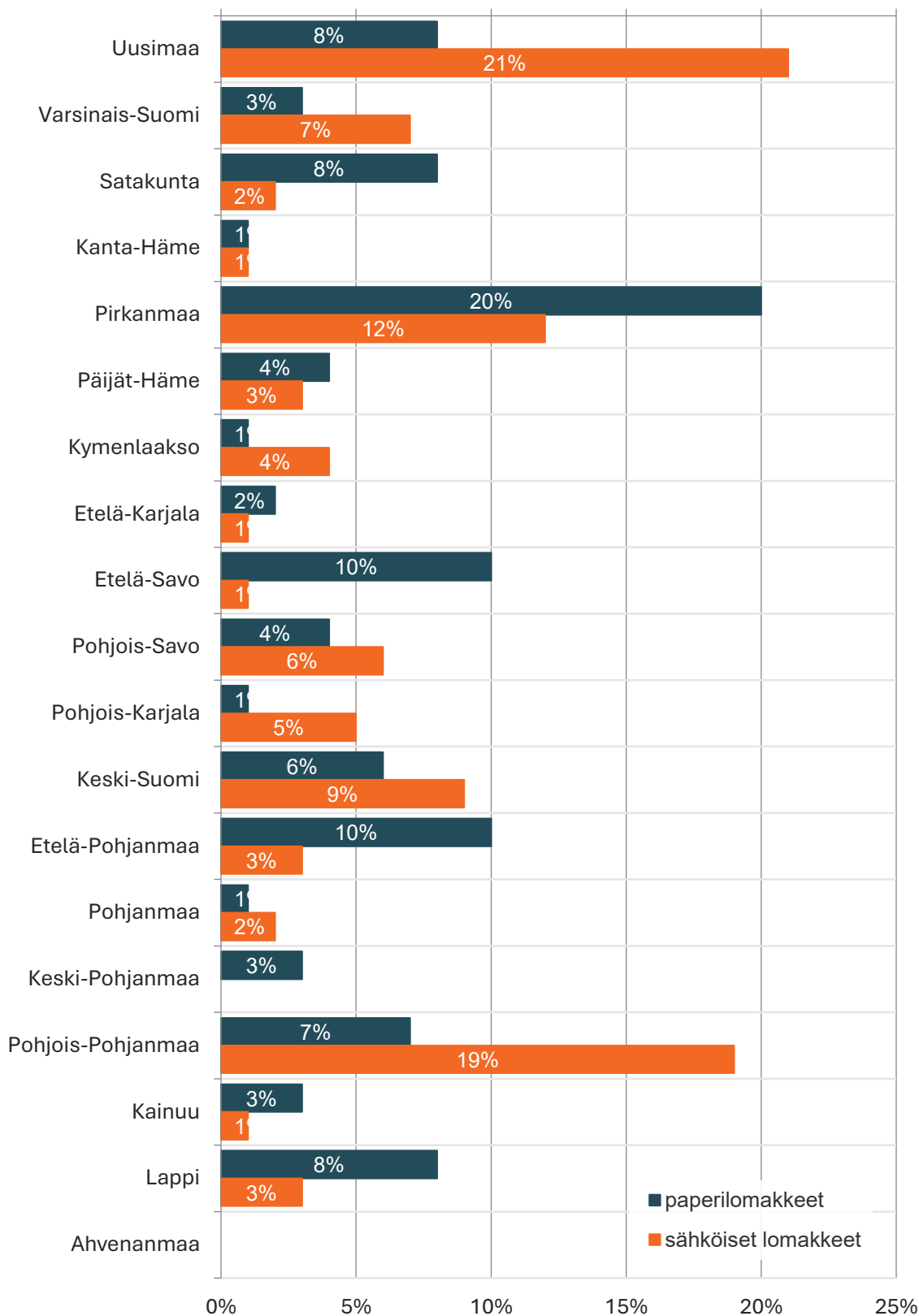
Sähköisen ja paperisen kyselytavan välillä selvästi suurimmat erot olivat vastaajien alueellisessa jakaumassa (kuva 2). Tämä johtui aktiivisesti tutkimukseen osallistuneiden apteekkien sijainnista. Muissa kysymyksissä vastauksilla ei ollut suurta vaikutusta tuloksiin, ja jatkossa tulokset esitetään kokonaisuutena eikä vastaustapoja eroteta.

Taulukko 1. Barometreihin osallistuneiden määrä, ikä ja sukupuoli. Vuosina 2010 ja 2016 vastattiin paperilomakkeilla ja vuonna 2025 käytössä oli myös sähköinen vastauslomake.

	2025	2016	2010
Kaikki vastaajat, joista vastasi	785	956	1112
- paperilomakkeilla	405		
- sähköisillä lomakkeilla	380		
Tutkimukseen hyväksytyt 16–75-vuotiaat	744	895	1029
Keski-ikä (mediaani)	54 (57)	52 (54)	50 (53)
Miehiä (%)	199 (27 %)	207 (23 %)	260 (25 %)
Naisia (%)	540 (73 %)	688 (77 %)	769 (75 %)
Tutkimukseen osallistuneet apteekit, joista vastauksia keräsi	n. 260	351	410
- paperilomakkeilla	92		
- sähköisillä lomakkeilla	n. 170		

Kuva 1. Vastaajien ikä, koulutus ja työllisyys kahdella eri vastausten keräystavalla. Vastauksen kokonaismäärä on 744, joista 49 % vastattiin paperilomakkeilla ja 51 % sähköisesti.

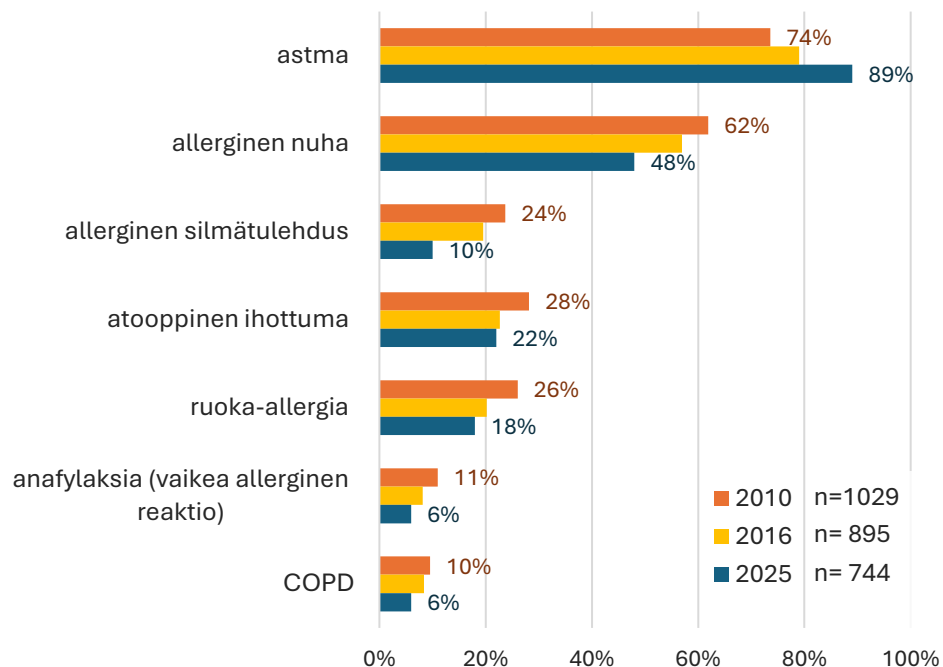
Kuva 2. Vastaajien maantieteellinen jakautuminen kahdella eri vastausten keräystavalla. Vastausten kokonaismäärä on 744, joista 49 % vastattiin paperilomakkeilla ja 51 % sähköisesti.

Astmaa ja allergiaa sairastavat

Valtaosa vastanneista sairasti astmaa (n=661, 89 %) (kuva 3). Lääkärin toteamaa allergiaa oli yli puolella vastanneista (n=427, 58 %). Sekä astmaa että allergiaa oli 48 %:lla (n=359) vastanneista. Pelkästään astmaa oli 41 %:lla (n=302) ja allergiaa 9 %:lla (n=68) tutkimukseen osallistuneista. Lääkärin toteamaa allergiaa tai astmaa ei ollut 2 %:lla (n=15) vastanneista. Keuhkohtaumatautia COPD:tä sairastavia oli 6 % (n=47).

Edellisiin barometreihin verrattuna astmapainotus oli nyt vahvempi (2025: 89 % vrt. 2016: 79 %, 2010: 74 %) ja allergiaa oli vähemmän kuin aikaisemmin (2025: 58 % vrt. 2016: 86 %, 2010: 74 %). Tähän on voinut vaikuttaa allergian itsehoitolääkkeiden myynnin kasvu⁸.

Astmaa sairastavista 82 %:lla oli astman erityiskorvausoikeus ja atooppista ihottumaa sairastavilla korvausoikeus oli 10 %:lla. Korvausoikeuksia oli nyt selvästi useammalla kuin aikaisemmin. Vuonna 2016 astman erityiskorvausoikeus oli 62 %:lla ja atooppisen ihottuman korvausoikeus 5 %:lla kyseisiä sairauksia sairastavista.

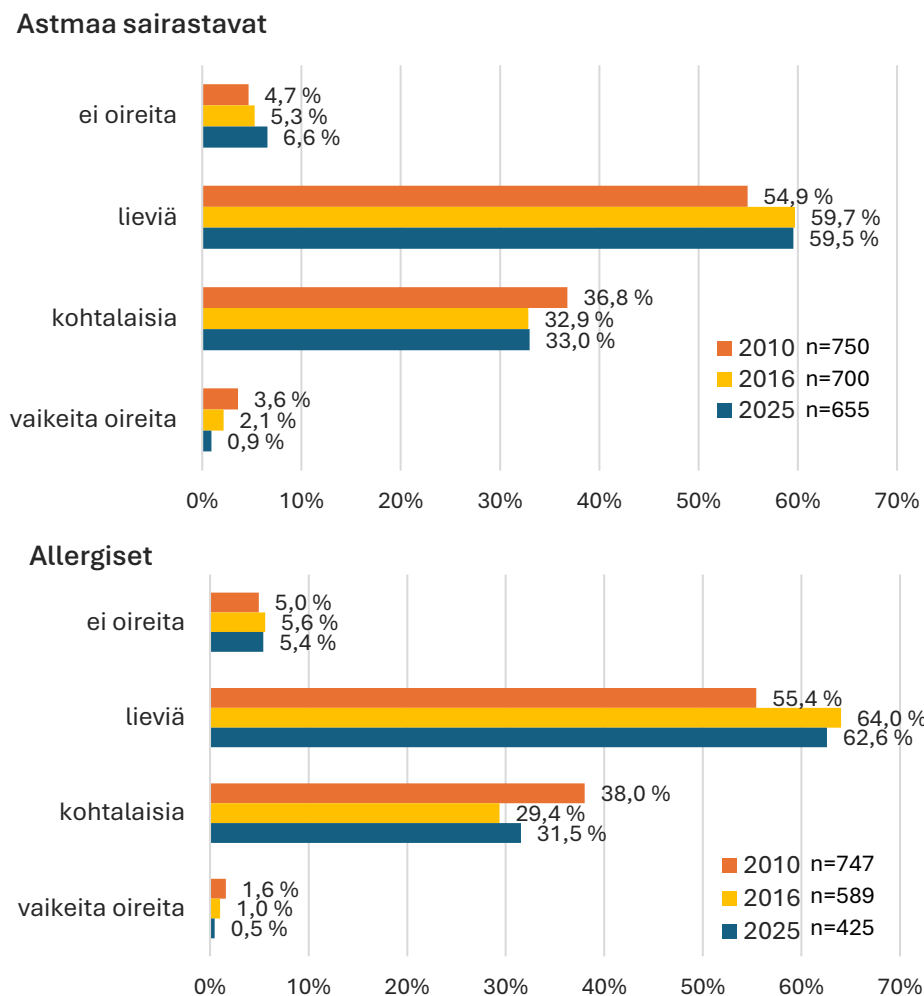

Kuva 3. Lääkärin toteamana astmaa ja allergiaa sairastavat kolmessa astma-barometrissa.

Sairauden vakavuus

Vastaajia pyydettiin arvioimaan sairauden vaikeusastetta asteikolla 0–10. Oireita ei ollut (asteikko 0–1) 5–6 % lääkäriin toteamaa astmaa tai allergiaa sairastaneista (kuva 4). Lieviä oireita, jotka eivät haittaa päivittäistä unta (2–5), oli yli puolella. Kohtalaisia oireita, jotka häiritsevät päivittäisiä toimia tai yöunta (6–8), oli noin kolmanneksella sekä allergisista että astmaa sairastavista.

Vakavia astmaoireita, jotka voivat vaatia sairaalahoitoa (asteikko 9–10), oli 0,9 %:lla lääkärin toteamaa astmaa sairastavista. Luku on pienentynyt tasaisesti. Vuonna 2010 vakavia astmaoireita oli 3,6 %:lla ja 2000-luvun alussa peräti 10 %:lla^{1,2}. Myös vakavia allergiaoireita saaneiden määrä on vähentynyt. Vuonna 2010 luku oli 1,6 % ja vuonna 2025 enää 0,5 %.

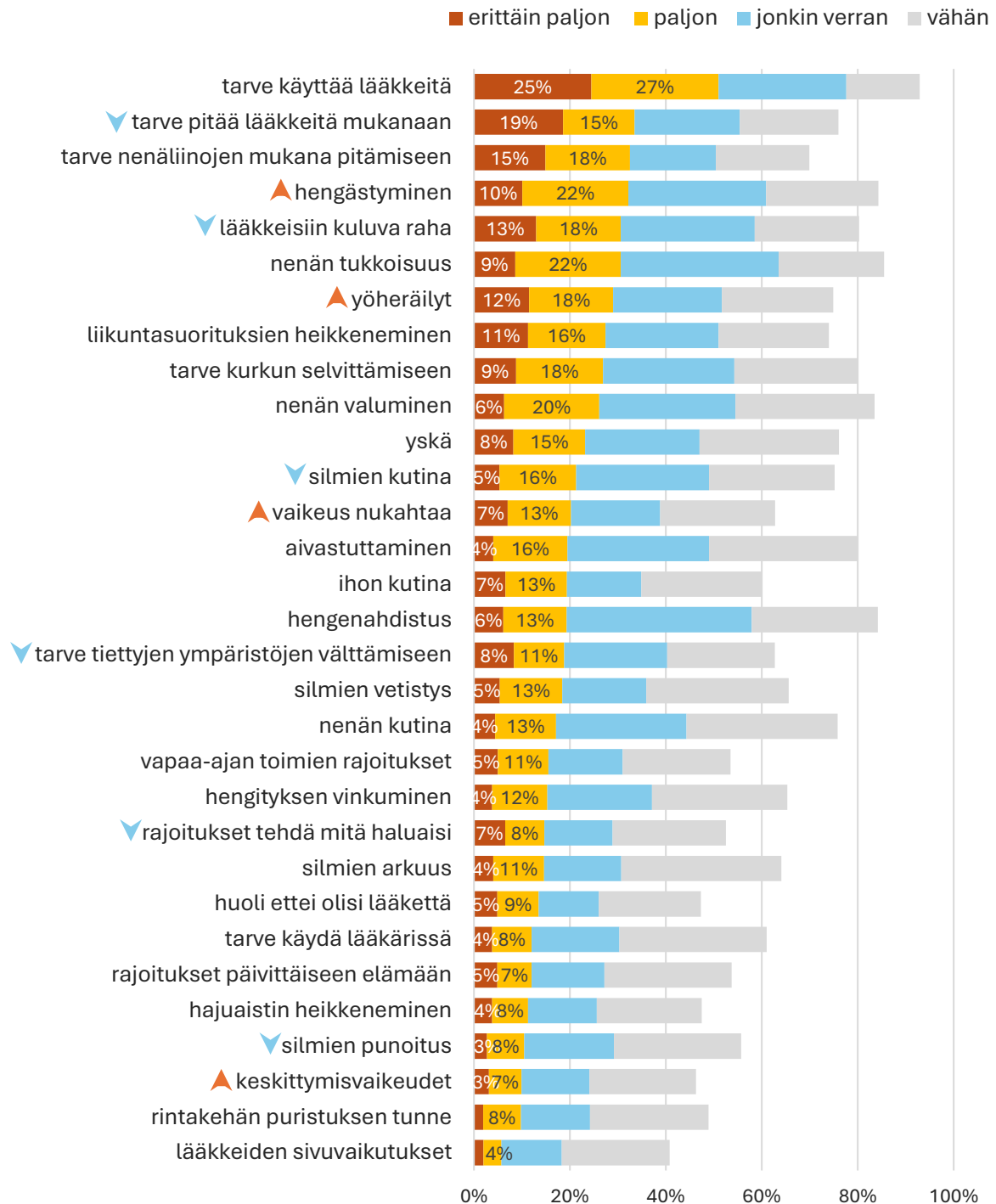

Kuva 4. Lääkärin toteamaa astmaa ja allergiaa sairastavien 16–75-vuotiaiden itsearvioima sairauden vaikeusaste.

Astma- ja allergiaoireet

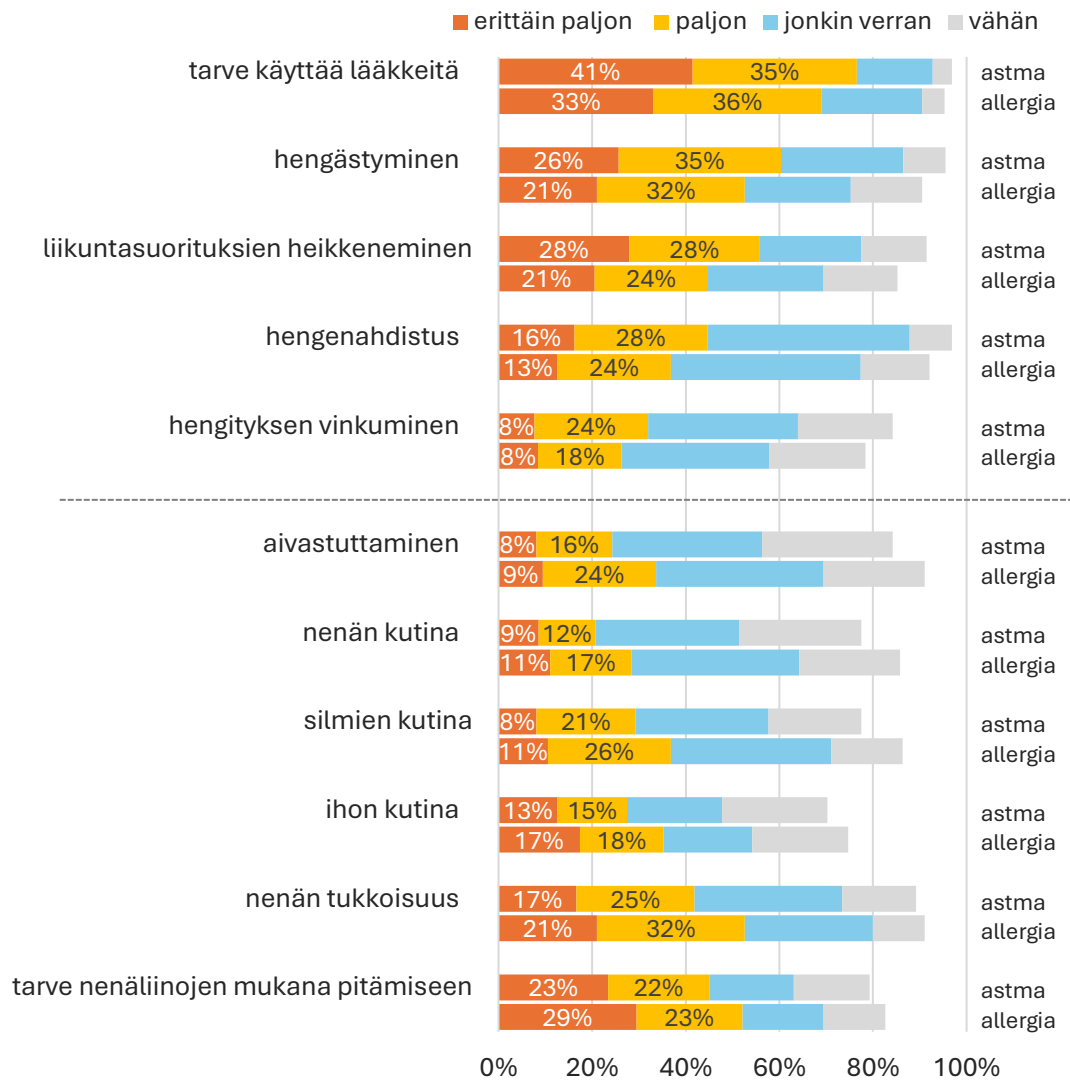
Astma- ja allergiaoireisiin liittyvistä ongelmista eniten vuoden aikana häiritsivät tarve käyttää lääkkeitä (paljon tai erittäin paljon; 52 % vastanneista, n=372), tarve pitää lääkkeitä (34 %, n=245) ja nenäliinoja mukana (33 %, n=236) (kuva 5, liitteen 1 kysymys 9). Varsinaisista oireista eniten häiritsivät hengästyminen (32 %, n=234), nenän tukkoisuus (31 %, n=222) ja yöheräilyt (30 %, n=213).

Vuoden 2016 barometriin verrattuna astma- ja allergiaoireisiin liittyvistä häiritsevistä tekijöistä 21 tekijän häiritsevyys oli vähentynyt ja 10 lisääntynyt. Paljon ja erittäin paljon häiritsevien osuus lisääntyi erityisesti yöheräilyssä (22 %–29 %), keskittymisvaikeuksissa (4 %–10 %) sekä nukahtamisen vaikeudessa (16 %–20 %). Vastaavasti häiritsevyys väheni ympäristöjen välttämisen tarpeessa (25 %–19 %), lääkekustannuksissa (35 %–30 %) sekä rajoituksissa tehdä mitä haluaa (19 %–15 %).

Kuva 5. Allergia- ja astmaoireiden ja niihin liittyvien tekijöiden häiritsevyys edellisen vuoden aikana kaikilla vastaajilla (n=744). Nuolella merkityt oireet ovat lisääntyneet ▲ tai vähentyneet ▼ vuoden 2016 barometrissa.

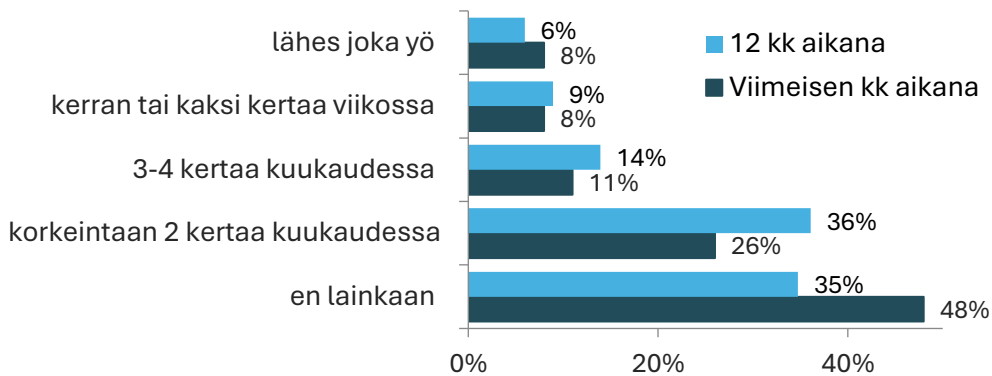
Astmaa ja allergiaa sairastavien oireissa oli eroja, mutta niiden esiintyminen on hankalaa, koska lähes puolella vuoden 2025 barometriin vastanneilla oli sekä astmaa että allergiaa (48 %, n=359). Kun verrataan sairautensa vakavuuden kohtalaiseksi tai vaikeaksi arvioineita, astmaa sairastavilla oireet painottuivat useammin hengitysoireisiin ja tarpeeseen käyttää lääkkeitä. Allergisilla puolestaan oli useammin allergiseen nuhaan liittyviä oireita (kuva 6).

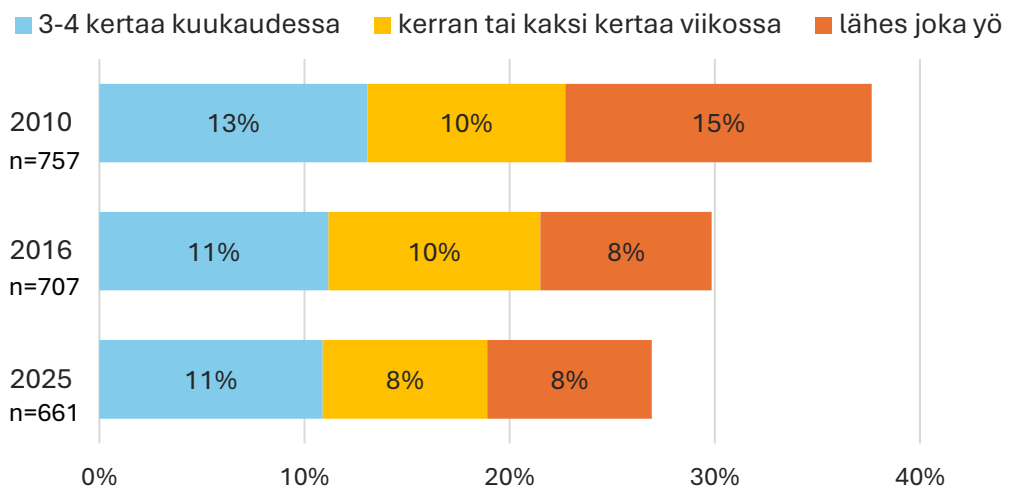
Kuva 6. Oma sairautensa vakavuuden kohtalaiseksi tai vaikeaksi arvioineiden astmaa (n=222) ja allergiaa sairastavien (n=190) oireilun eroja vuoden 2025 barometrissa. Oireiden kohdalla ylempi palkki on astmaa sairastavien ja alempi palkki allergisten. Taulukon yläosassa on astmaa sairastaville painottuneita oireita ja alaosassa allergisille painottuneita.

Hengityksen vaikeutumiseen, yskään tai hengityksen vinkumiseen viimeisen kuukauden aikana lähes joka yö oli herännyt 8 % (n=61) kaikista kysymykseen vastanneista (kuva 7). Noin puolet vastanneista ei ollut herännyt kertaakaan näihin hengitysoireisiin (48 %; n=354). Koko edellisen vuoden ajan jatkuvasti hengitysoireisiin heräileminen oli vaivannut 6 % vastanneista (n=44).

Aikaisempiin barometreihin verrattuna yöheräilyt olivat vähentyneet (kuva 8). Astmaa sairastavista vuonna 2010 lähes joka yö hengitysoireisiin heränneitä oli 15 % (vrt. 8 %). Useita kertoja (vähintään 3–4 kertaa kuukaudessa) viimeisen kuukauden aikana hengitysoireisiin heränneiden määrä oli vähentynyt 38 %:sta (2010) 27 %:iin (2025). Myös koko edellisen vuoden ajan vastavasti jatkuneet heräilyt olivat vähentyneet kymmenellä prosenttiyksiköllä (2025: 39 % – 2010: 29 %).

Kuva 7. Viimeisen kuukauden ja vuoden aikana öisin hengitysoireisiin (vaikeutunut hengitys, yskä, vinkuminen) heränneet. Mukana kaikkia vuoden 2025 barometrissa kysymykseen vastanneet (n=740).

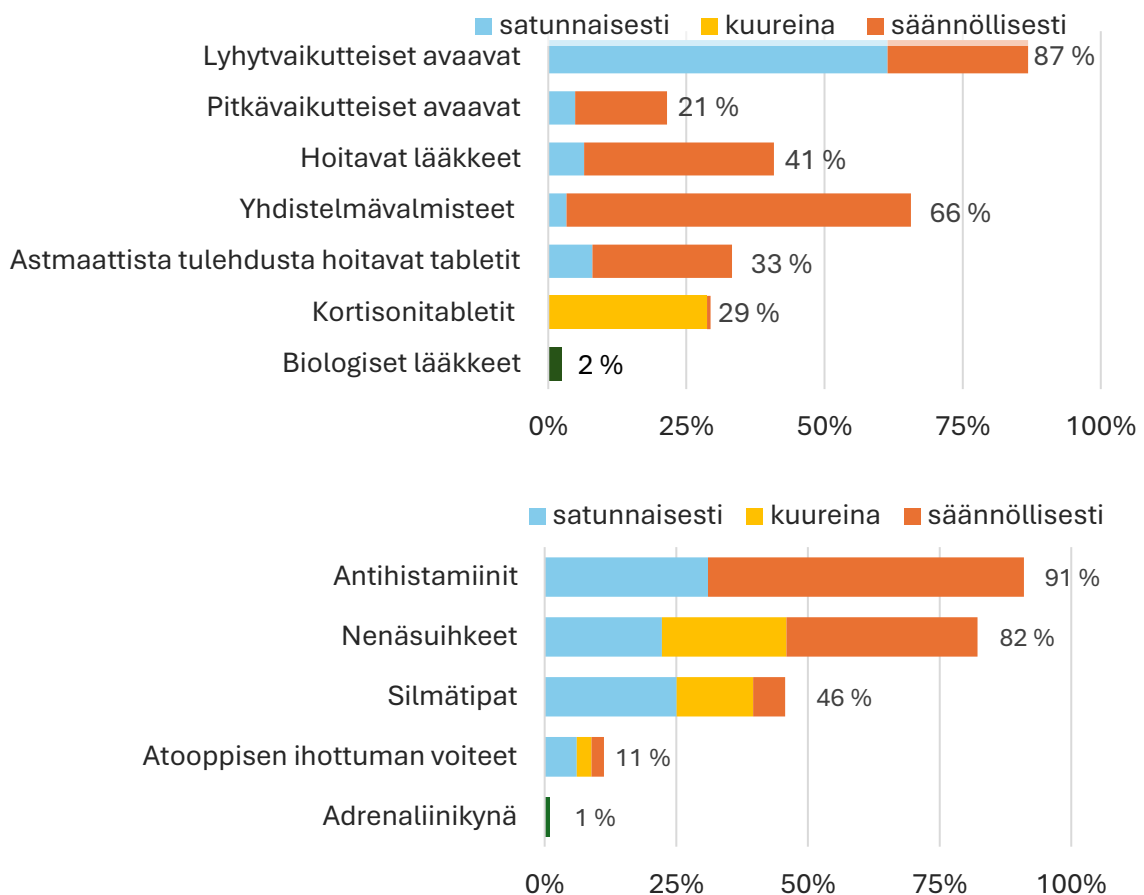
Kuva 8. Vuosien 2010, 2016 ja 2025 kyselyissä astmaa sairastavat, jotka olivat heränneet hengitysoireisiin useita kertoja viimeisen kuukauden aikana.

Lääkkeiden käyttö

Useimmilla astmaa sairastavilla (n=661) on ollut käytössä lyhytvaikutteinen avaava lääke (87 %) ja/tai yhdistelmävalmiste (66 %) edellisen vuoden aikana (kuva 9). Pelkästään lyhytvaikutteinen avaava lääke oli 26 vastaajalla. Näistä kahdeksalla oli lääkärin toteama astma. Kortisonitabletteja käytti kuuriluonteisesti 29 % astmaa sairastavista. Keskimäärin kuureja heillä oli 1,7 vuodessa.

Lyhytvaikutteinen avaava ja yhdistelmävalmiste olivat tavallisin astmalääkkeiden yhdistelmä, jota 17 % astmaa sairastavista oli käyttänyt edellisen vuoden aikana. Seuraavaksi yleisimmät yhdistelmät olivat lyhytvaikutteisten avaavan ja hoitavan inhalaatiokortikosteroidin käyttö (16 %) ja kolmanneksi lyhytvaikutteisen avaavan, yhdistelmävalmisteen ja tulehdusta hoitavan tabletin käyttö (8 %). Yhdistelmävalmisteet muodostivat useimpien yleisten lääkekombinaatioiden rungon. Astmaa sairastavilla oli vuoden aikana ollut käytössä keskimäärin 2,8 astmalääkettä.

Lääkärin toteamaa allergiaa sairastavista (n=427) antihistamiineja käytti 91 % ja heistä 60 %:lla käyttö oli säännöllistä. Nenäsuihkeita käytti vähintään satunnaisesti 82 %. Silmätippojen käyttö oli selvästi harvinaisempaa, ja 46 % käytti niitä ainakin satunnaisesti. Atooppisen ihottuman hoitoon tarkoitettuja voiteita käytti vain noin joka kymmenes, useimmiten satunnaisesti tai kuuriluonteisesti. Sekä antihistamiineja että nenäsuihkeita käytti vähintään satunnaisesti 75 % allergisista ja heistä 39 %:lla oli käytössä myös silmätipat.

Kuva 9. Astma- ja allergialääkkeiden käyttö astmaa sairastavilla (n=661) ja allergisilla (n=427).

Astmaa sairastavista, joilla ei ollut lääkärin toteamaa allergiaa (n=302), 77 % käytti allergialääkkeitä, tavallisimmin antihistamiineja. Allergisista, joilla ei ollut lääkärin toteamaa astmaa (n=68), 54 % käytti astmalääkkeitä. Useimmin käytössä oli lyhytvaikutteinen avaava lääke.

Kaikista nenäsumutteita käyttäneistä 14 % (n=71) oli vaihtanut sumutetta, ja vastaavasti antihistamiinia oli vaihtanut 14 % (n=81) lääkettä käyttäneistä (taulukko 2). Edellisen vuoden aikana sekä antihistamiinin että nenäsumutteen oli vaihtanut 5 % (n=35) näitä lääkkeitä käyttäneistä.

Allergian siedätyshoitoa oli saanut kahdeksan henkilöä (1,1 %). Useimmat heistä oli siedättänyt kielenalustableteilla, pistossiedätystä siitepölyille ja ampiaisen pistoille oli vähemmän. Siedätyshoitojen määrä ei ole muuttunut vuosien 2016 (1,4 %) ja 2010 (1,5 %) barometreihin verrattuna.

Taulukko 2. Allergialääkkeiden käyttö ja ostaminen viimeisen 12 kuukauden aikana. Mukana kaikki lääkkeitä käyttäneet. Myös ne, joilla ei ole lääkärin toteamaa allergiaa.

	Antihistamiinit	Nenäsumutteet	Silmätipat
Käyttäjät (kaikki)	568	507	270
- käyttö säännöllistä	56 %	39 %	15 %
Vaihtanut allergialääkettä	14 % (81 hlöä)	14 % (71 hlöä)	
Lääkkeet ostetaan			
- reseptivalmisteina	69 %	67 %	43 %
- itsehoitovalmisteita	25 %	22 %	46 %
- molempina	7 %	12 %	12 %

Terveystieteiden käyttö

Yli puolet vastanneista (57 %; n=426) oli käynyt lääkärin tai hoitajan vastaanotolla. Useimmin oli käyty astman takia lääkärin vastaanotolla (taulukko 3). Normaalilla vastaanotolla (52 %; n=388) oli käyty selvästi useammin kuin etävastaanotolla (15 %; n=111). Monet etävastaanotolla käyneistä oli käynyt myös normaalilla vastaanotolla (10 %; n=73). Edellisen vuoden aikana vastaanotolla käyneillä oli keskimäärin 1,8 käyntikertaa.

Useimmin käyntejä tehtiin julkiseen terveydenhuoltoon (57 %) ja työterveyshuoltoon (36 %). Yksityisellä vastaanotolla (15 %) ja erikoissairaanhoidossa (13 %) käyntejä oli vähemmän. Vuoteen 2016 verrattuna vastaanottokäyntien määrä oli vähentynyt (2025; 57 % vrt. 2016; 67 %).

Päivystysluonteisesti sairaalan ensiapu- tai päivystyspoliklinikalla oli astman vuoksi käynyt 9 % (n=64) ja allergian vuoksi 4 % (n=31) vastanneista (taulukko 4). Kaikkiaan päivystyskäyntejä kertyi astmassa 99 (keskiarvo 1,6) ja allergiassa 46 (1,6). Vuonna 2016 päivystyskäyntejä oli astman vuoksi hieman useammalle (13 %) ja allergian vuoksi yhtä monelle vastaajalle (4 %) kuin vuonna 2025.

Taulukko 3. Vastaanottokäynnit astman ja allergian vuoksi viimeisen 12 kuukauden aikana. Keskiarvo laskettu niille, jotka ilmoittivat vastaanottokäyntien määrän.

n= 740	Normaalilla vastaanotolla	Etävas- taan- otolla	Ei ole käynyt	Käyntikerrat			
				määrän ilmoittaneet	käyntejä yhteensä	keskiarvo	
Astman vuoksi							
	lääkärin vastaanotolla	40 %	8 %	52 %	352	703	2,0
	hoitajan vastaanotolla	21 %	3 %	76 %	172	269	1,6
Allergian vuoksi							
	lääkärin vastaanotolla	22 %	7 %	72 %	203	319	1,6
	hoitajan vastaanotolla	7 %	1 %	91 %	58	97	1,7

Sairaalahoidossa astman vuoksi oli ollut 3 % (n=21) ja allergian vuoksi 1 % (n=8). Astman sairaalahoitopäiviä kertyi yhteensä 71 ja allergian hoitopäiviä 22. Vuonna 2016 sairaalahoitoa astman vuoksi tarvitsi 4 % ja allergian vuoksi 1 %.

Poissaoloja työstä astman vuoksi oli 15 %:lla (n=70 henkilöä) ja allergian vuoksi 4 %:lla (n=17). Kaikkiaan poissaoloja astman (936 päivää) ja allergian vuoksi (65) kertyi 1001 päivää. Määrät vähenivät vuodesta 2016 (19 % ja 7 %). Keskimääräinen poissaoloaika lyhenyi astmaa sairastavien osalta 23 päivästä 13 päivään ja allergian osalta 16 päivästä 4 päivää. Lapsen astma ja allergiaoireiden vuoksi poissaoloja oli 7 henkilöllä (1 %) vuonna 2025.

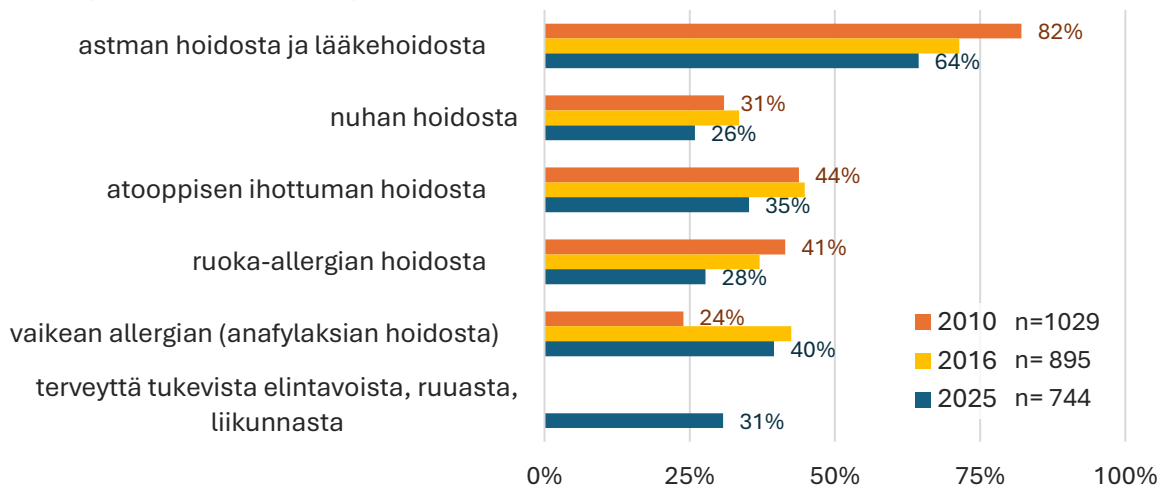
Taulukko 4. Astman ja allergian aiheuttama terveydenhuollon käyttö ja työpoissaolot. Työpoissaolot on laskettu työssä oleville. Keskiarvot on laskettu niille, joilla oli käyntejä, hoito- tai poissaolopäiviä.

	Astma			Allergia		
	2025 n=744	2016 n=895	2010 n=1029	2025 n=744	2016 n=895	2010 n=1029
Vastaanotolla käyneet	50 %	55 %	52 %	28 %	33 %	38 %
keskimäärin käyntejä	2,7	3,1	3,0	2,1	2,5	2,5
käyntiä/1000 hlöä	1314	1665	1560	562	821	948
Päivystyksessä käyneet	8,6 %	13,1 %	10,7 %	4,2 %	3,9 %	5,1 %
keskimäärin käyntejä	1,6	2,2	1,9	1,6	2,1	1,6
käyntiä/1000 hlöä	133	283	205	66	82	83
Sairaalahoidossa olleet	2,8 %	4,5 %	4,8 %	1,1 %	1,0 %	1,6 %
keskimäärin päiviä	3,6	5,9	5,8	3,1	2,2	2,9
päiviä/1000 hlöä	95	265	277	30	22	45
Työpoissaolot - työssä olevat	n=429	n=475		n=429	n=475	
poissaoloja työssä olevilla	16,3 %	18,5 %		4,0 %	6,5 %	
keskimäärin päiviä	13,0	22,5		3,7	16,2	
mediaani	5	7		3	7	

Astman ja allergian tietolähteet

Kaksi kolmesta vastaajasta (66 %) oli saanut jonkin astmaan tai allergiaan liittyvän omahoito-ohjeen. Useimmin astmaa sairastavat olivat saaneet ohjeet astman hoidosta (64 %) ja vähiten ohjeita oli annettu allergista nuhaa sairastaville (26 %) (kuva 10). Verrattaessa aikaisempaan omahoito-ohjeita saaneiden määrä oli selvästi vähentynyt lukuun ottamatta anafylaksian hoitoa (2010; 24 % – 2025; 40 %). Joskin edellisestä barometristä luku oli hieman pienentynyt (2016; 42 %).

Saanut kirjalliset omahoito-ohjeet...

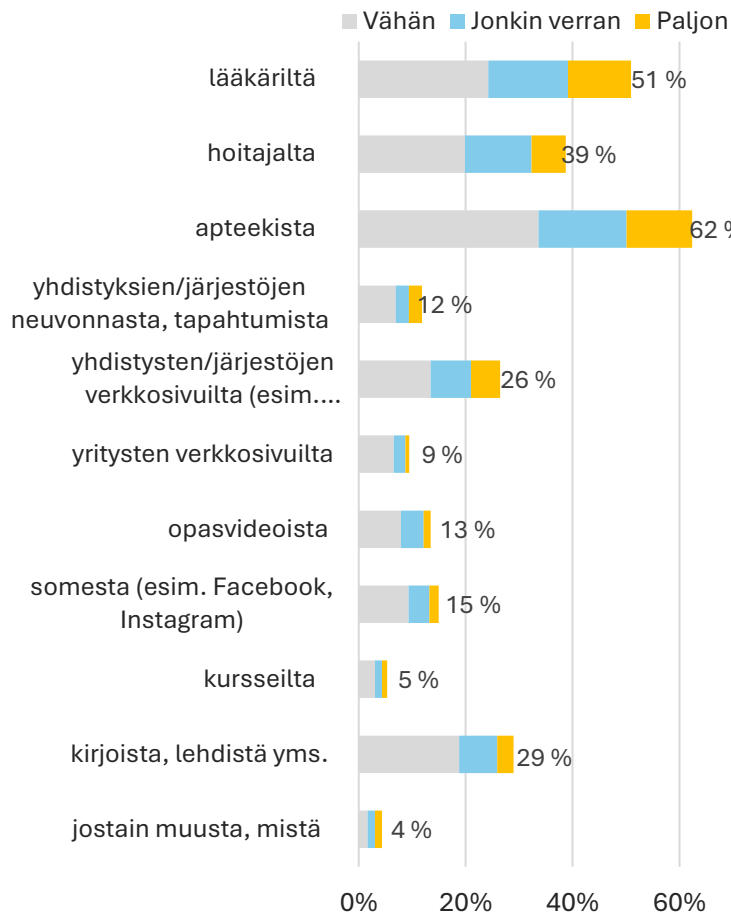

Kuva 10. Kirjallisia omahoito-ohjeita omasta sairaudesta saaneet.

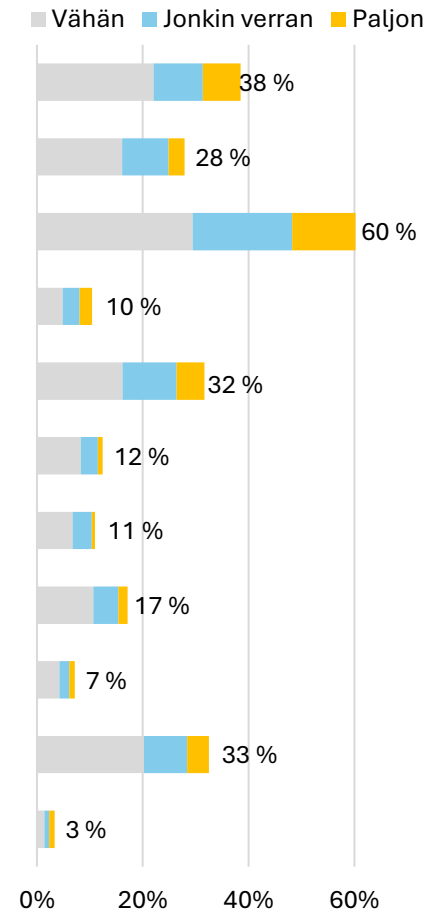
Apteekit säilyttivät asemansa tärkeimpänä astma- ja allergiatiedon lähteenä (kuva 11). Noin 60 % vastanneista oli saanut tietoa molemmista sairauksista apteekeista. Luku oli pienentynyt hieman edellisestä vuoden 2016 barometristä (astma 66 %; allergia 68 %) (kuva 12). Hoitajilta ja lääkäreiltä tietoa oli saanut astmasta 6–7 % harvemmin ja allergiasta 8–13 % harvemmin kuin vuonna 2016. Kirjojen ja lehtien merkitys tietolähteenä oli vähentynyt eniten tarkastelluista lähteistä. Vuonna 2010 tietoa kirjoista ja lehdistä oli saanut yli 60 % vastanneista ja nyt enää kolmannes vastanneista.

Sosiaalisen median ja verkkosivujen merkitys tietolähteenä on kasvanut edellisiin kyselyihin verrattuna, mutta muutosta on vaikea arvioida vastausvaihtoehtojen tarkentumisen takia. Järjestöjen ja yhdistysten tiedotuksen merkitys on kasvanut. Potilasyhdistyksistä tietoa oli saanut sekä astmasta että allergioista noin joka kymmenes vastaaja vuosina 2010 (10–11 %) ja 2016 (8–9 %). Vuonna 2025 tuo määrä täyttyi jo yhdistysten ja järjestöjen tapahtumista ja neuvonnasta ja tämän lisäksi yli neljännes vastaajista oli saanut tietoa yhdistysten verkkosivuilta.

Mistä tietoa astmasta?

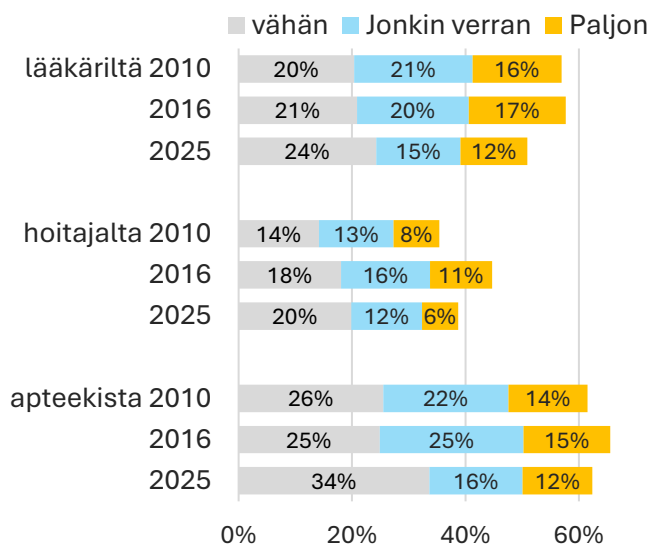

Mistä tietoa allergioista?

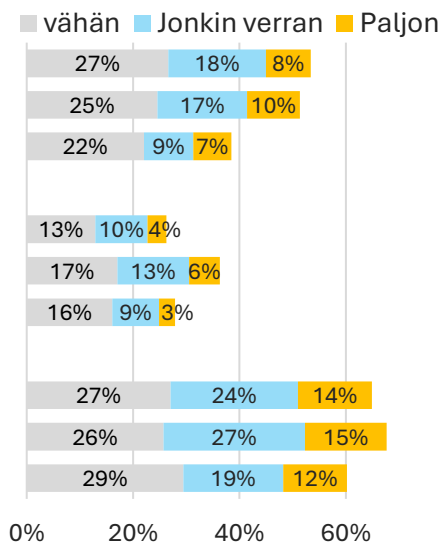

Kuva 11. Astman ja allergian tietolähteet vuoden 2025 barometrissa.

Tietoa astmasta

Tietoa allergiasta

Kuva 12. Lääkäreiltä, hoitajilta ja apteekeista astmasta ja allergiasta tietoa saaneet vuosien 2010, 2016 ja 2025 barometreissa.

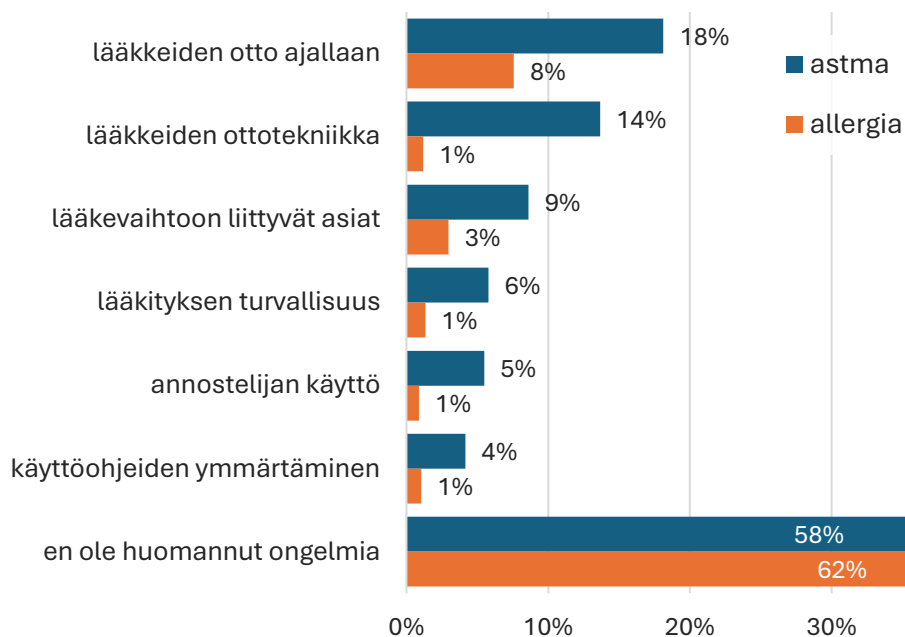
Lääkehoidon haasteet

Selvästi yli puolella vastanneista ei ollut hankaluuksia astman (58 %) tai allergian lääkehoidossa (62 %) (kuva 13). Eniten hankaluuksia aiheutti lääkkeiden ottaminen ajallaan sekä astma- (18 %) että allergialääkkeiden kohdalla (8 %). Astmassa oli enemmän hankalaksi koettuja asioita. Tärkeimpiä näistä olivat lääkkeenottotekniikkaan (14 %) ja lääkevaihtoon liittyvät asiat (9 %).

Avoimissa vastauksissa (n=32) hankalina esiin nostettiin myös muita kuin lääkehoitoon liittyviä tekijöitä, kuten hoidon rakenteellisia ongelmia ja yksilöllisiä kuormitustekijöitä. Hoitotasapainon pitämisessä ja pahenemisvaiheissa pohdittiin milloin hoitoa tulisi tehostaa. Hankalana pidettiin myös hoitoon pääsyä, lääkkeenottotekniikkaa ja lääkkeiden sivuvaikutuksia mm. hampaisiin ja yhteisvaikutukset muiden lääkkeiden kanssa.

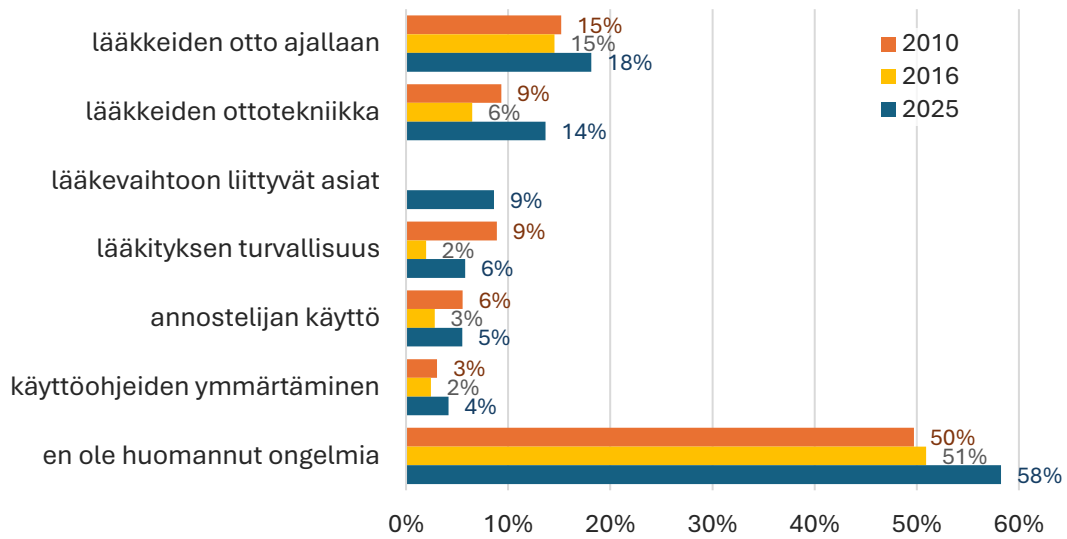
Edellisiin barometreihin verrattuna useampi vastaaja ei ollut kokenut hankaluuksia astman (2025; 58 % vrt. 2016; 51 %) ja allergian lääkehoidossa (2025; 62 % vrt. 2016; 52 %). Astman kohdalla niillä, joilla oli ongelmia, hankaluuksia oli edellistä barometriä enemmän kaikissa vastausvaihtoehdoissa (kuva 14). Suurin muutos oli tullut astmalääkkeen ottotekniikassa, jonka nyt koki hankalaksi 14 %, kun vuonna 2016 luku oli vain 6 %. Allergian lääkehoidossa hankaluuksia oli kokenut aikaisempaa harvempi tai niiden määrä oli pysynyt samana.

Hankalaa lääkehoidossa...

Kuva 13. Astman ja allergian lääkehoidossa koetut haasteet.

Hankalaa astman lääkehoidossa...

Kuva 14. Astmaa sairastavien lääkehoidossa kokemat haasteet vuosien 2010, 2016 ja 2025 barometrien mukaan.

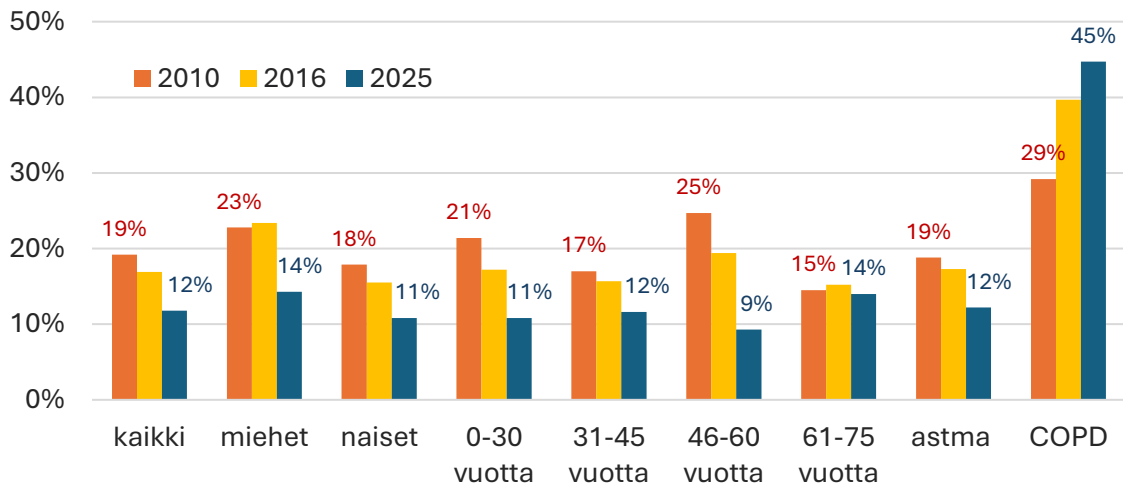
Tupakointi

Tupakoivien määrä on tasaisesti vähentynyt vuodesta 2010 (kuva 15). Tupakoivien miesten osuus on vähentynyt 23 %:sta (2010) 14 %:iin (2025) ja naisten 18 %:sta 11 %:iin. Säännöllisesti tupakoivia miehiä oli 10 % ja naisia 6 %. Vanhimmassa 61–75-vuotiaiden ryhmässä tupakoivia oli enemmän (14 %) kuin nuoremmissa ikäryhmissä.

Astmaa sairastavista 12 % tupakoi, heistä 7 % säännöllisesti. Keuhkohtaumatautia COPD:tä sairastavista lähes puolet tupakoi (45 %), heistä suurin osa säännöllisesti (40 %). COPD:tä sairastavat olivat ainoa ryhmä, jossa tupakoivien osuus oli kasvanut. Tosin aineistossa oli vain 47 (6 %) COPD:tä sairastavaa, joten satunnaisvaihtelu on voinut vaikuttaa tulokseen. COPD:tä sairastavien tupakoivien määrä on kasvanut johdonmukaisesti vuodesta 2010 saakka.

Koko aineistossa hieman yli puolet (56 %) ei ollut koskaan tupakoinut. COPD:tä sairastavista tupakoinnin lopettaneiden ja edelleen tupakoivien osuus oli yli 90 %.

Sähkösavukkeiden käyttö oli harvinaista. Koko aineistossa vain prosentti (4 henkilöä) käytti ja lopettaneita oli kolme prosenttia (22). Muita nikotiini tuotteita käyttäneitä oli kuusi (46) ja lopettaneita viisi prosenttia (36).

Kuva 15. Tupakoivien osuus kaikilla kysymykseen vastanneilla, astmaa ja COPD:tä sairastavilla sekä sukupuolen ja ikäryhmän mukaan jaoteltuna.

Johtopäätöksiä

Astmabarometrin 2025 osoittaa astman ja allergioiden hoidon Suomessa kehittyneet monella osa-alueella, vaikka osa potilaista kokee edelleen merkittäviä oireita ja haasteita omahoidossa.

Barometri keräsi vastaukset 744 henkilöltä, jotka olivat iältään 16–75-vuotiaita. Astman osuus vastaajissa oli aiempia vuosia suurempi (89 %), kun taas allergioiden suhteellinen osuus oli pienentynyt (58 %). Lääkkeiden korvausoikeudet ovat yleistyneet, mikä osaltaan kertoo diagnostiikan ja hoidon tavoitteellisuuden parantumisesta.

Sekä astmassa että allergiassa vaikeita oireita saaneiden osuus on laskenut selvästi pitkän aikavälin tarkastelussa. Myönteinen kehityssuunta näkyi myös monessa muussa kysymyksessä. Yöllisiin hengitysoireisiin herääminen astmaatikoilla on vähentynyt verrattuna aiempiin barometreihin. Silti edelleen 8 % astmaa sairastavista ilmoitti heräävästä hengitysoireisiin lähes joka yö. Myös päivystyskäyntien ja sairaalahoitoa tarvitsevien määrä oli vähentynyt, samoin työpoissaolojen.

Tietolähteenä sairastaville apteekit ovat edelleen keskeisessä roolissa, vaikka niiden merkitys on hieman vähentynyt. Järjestöjen verkkosivujen ja muun digitaalisen materiaalin merkitys on kasvanut. Tietoa ja opastusta tarvitaan, sillä omahoito-ohjeita ilmoitti saaneen aikaisempaa harvempi ja moni koki astmalääkkeiden ottamisen hankalaksi. Kuitenkin aikaisempaa useammalla ei ollut ongelmia astman tai allergian lääkehoidossa.

Lääkkeiden käytössä huomattavaa on hyvin vähäisenä pysynyt siedätyshoito, eikä aiempiin barometreihin verrattuna ole havaittu muutoksia. Siedätyshoito vähentää tai poistaa kokonaan oireilun, jolloin lääkkeidenkin tarve vähenee, eikä barometri välttämättä tavoita näitä hoitoa saaneita henkilöitä.

Tupakoinnin väheneminen on jatkunut. Säännöllisesti tupakoivien miesten osuus oli hieman pienempi kuin päivittäin tupakoivien suomalaiset osuus keskimäärin (10 % vrt. Suomi 11 %)⁹. Naisilla ero oli vähän suurempi (6 % vrt. Suomi 9 %). Poikkeuksena COPD:tä sairastavat, joista lähes puolet tupakoi. Sähkösavukkeiden ja nikotiinituotteiden käyttö oli tässä aineistossa hyvin vähäistä.

Lähteet

1. Kauppi P, Peura S, Salimäki J, Järvenpää S, Linna M, Haahtela T. Reduced severity and improved control of self-reported asthma in Finland during 2001–2010. *Asia Pac Allergy*. 2015; Jan;5(1): 32-39. doi: 10.5415/apallergy.2015.5.1.32.
2. Jantunen J, Haahtela T, Salimäki J, Pelkonen A, Mäkelä M, Kauppi P. Astma ja allergiat lievenevät Suomessa – apteekkien allergiabarometri 2010–2016. *Lääkärilehti* 2018;73(6): 367–380.
3. Jantunen J, Haahtela T, Salimäki J, Linna M, Mäkelä M, Pelkonen A, Kauppi P. Multimorbidity in asthma, allergic conditions and COPD increase disease severity, drug use and costs: The Finnish pharmacy survey. *Int Arch Allergy Immunol*. 2019;179(4): 273–280. doi: 10.1159/000498861.
4. Peura S, Jantunen J, Salimäki J, Leinonen L, Haahtela T, Kauppi P. Is pharmacy personnel a significant source of information for patients with asthma? *DOSIS* 2/2019: 106–116.
5. Heikkilä JM, Bergman P, Jantunen J, Salimäki J, Kauppi P, Pohjanoksa-Mäntylä M. Are there differences in the treatment information received to support guided self-management between asthma and allergy patients? A community pharmacy survey in Finland. *Exploratory Research in Clinical and Social Pharmacy*. 2021. Vol 3, 100040. doi.org/10.1016/j.rcsop.2021.100040.
6. Thomander T, Toppila-Salmi S, Salimäki J, Jantunen J, Huhtala H, Pallasaho P, Kauppi P. Allergic multimorbidity is associated with self-reported anaphylaxis in adults –A cross-sectional questionnaire study. *Clin Transl Allergy*. 2022 Jul 21;12(7):e12184. doi: 10.1002/ct2.12184.
7. Haahtela T, Valovirta E, Saarinen K, Jantunen J, Lindström I, Kauppi P, Laatikainen T, Pelkonen A, Salava A, Tommila E, Bousquet J, Vasankari T, Mäkelä MJ; Allergy Program Group. The Finnish Allergy Program 2008-2018: Society-wide proactive program for change of management to mitigate allergy burden. *J Allergy Clin Immunol*. 2021 Aug;148(2): 319–326.e4. doi: 10.1016/j.jaci.2021.03.037.
8. Jantunen J, Kauppi P, Martikainen JE, Mäkelä M, Haahtela T. Astma- ja allergialääkkeiden kulu- tus kasvaa mutta kustannukset pienenevät. *Suomen Lääkärilehti* 46/2015: 3117–3124.
9. THL. Tupakkatilasto 2024. <https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/paihteet-ja-riippu- vuudet/tupakka> . Viitattu 10.2.2026.

Liite 1. Astmabarometrin kyselylomake.

Astmabarometri 2025

Apteekki: _____

Kysely toteutetaan ilman henkilötunneita. Tutkimuksen tietosuojaselosteeseen pääset tutustumaan tästä linkistä urly.fi/3VaB tai QR-koodista.

___ Hyväksyn tietojen käsittelyn

TAUSTATIETOJA

1. Minä vuonna olette syntyneet: _____

2. Sukupuoli:

- 1 nainen
- 2 mies
- 3 muu

3. Onko Teillä jokin ammatillinen koulutus?

- 0 ei ammattikoulutusta
- 1 ammatillinen kurssi tai kursseja
- 2 ammattikoulututkinto
- 3 ammatillinen opistotason tutkinto
- 4 korkeakoulututkinto

4. Oletteko ollut kuluneen 12 kk:n aikana pääasiassa

- 0 työssä
- 1 opiskelijana
- 2 työtön
- 3 eläkkeellä
- 4 muuten työelämän ulkopuolella
- 5 en osaa sanoa

5. Onko teillä tai onko teillä ollut lääkärin toteama

- 1 astma
- 2 allerginen nuha
- 3 allerginen silmätulehdus
- 4 atooppinen ihottuma
- 5 ruoka-allergia
- 6 anafylaksia (vaikea allerginen reaktio)

6. Onko teillä tai onko teillä ollut lääkärin toteama

- 1 pitkäaikainen keuhkohtaumatauti (COPD)
- 2 jokin muu keuhkosairaus, mikä _____
- 3 en osaa sanoa

7. Onko Teillä astman erityiskorvausoikeus eli KELA-kortissa numero 203?

- 1 kyllä
- 2 ei

8. Onko Teillä atooppisen ihottuman korvausoikeus eli KELA-kortissa numero 317?

- 1 kyllä
- 2 ei

OIREET

9. Kuinka paljon seuraavat allergia- ja astmaoireisiin liittyvät ongelmat ovat häirinneet teitä viimeisten 12 kuukauden aikana?

asteikko: 1 = ei lainkaan, 2 = vähän, 3 = jonkin verran, 4 = paljon, 5 = erittäin paljon

9.1.	hengenhadistus	1	2	3	4	5
9.2.	tarve käyttää lääkkeitä	1	2	3	4	5
9.3.	nenän valuminen	1	2	3	4	5
9.4.	nenän tukkoisuus	1	2	3	4	5
9.5.	aivastuttaminen	1	2	3	4	5
9.6.	hengästyminen	1	2	3	4	5
9.7.	lääkkeisiin kuluva raha	1	2	3	4	5
9.8.	rintakehän puristuksen tunne	1	2	3	4	5
9.9.	nenän kutina	1	2	3	4	5
9.10.	silmien kutina	1	2	3	4	5
9.11.	vaikeus nukahtaa	1	2	3	4	5
9.12.	tarve nenäliinojen mukana pitämiseen	1	2	3	4	5
9.13.	silmien punoitus	1	2	3	4	5
9.14.	yöheräilyt	1	2	3	4	5
9.15.	vapaa-ajan toimien rajoitukset	1	2	3	4	5
9.16.	lääkkeiden sivuvaikutukset	1	2	3	4	5
9.17.	tarve kurkun selvittämiseen	1	2	3	4	5
9.18.	tarve pitää lääkkeitä mukanaan	1	2	3	4	5
9.19.	rajoitukset päivittäiseen elämään	1	2	3	4	5
9.20.	keskittymisvaikeudet	1	2	3	4	5
9.21.	tarve tiettyjen ympäristöjen välttämiseen	1	2	3	4	5
9.22.	hajuaistin heikkeneminen	1	2	3	4	5
9.23.	huoli ettei olisi lääkettä	1	2	3	4	5
9.24.	tarve käydä lääkärissä	1	2	3	4	5
9.25.	rajoitukset tehdä mitä haluaisi	1	2	3	4	5
9.26.	yskä	1	2	3	4	5
9.27.	silmien arkuus	1	2	3	4	5
9.28.	hengityksen vinkuminen	1	2	3	4	5
9.29.	silmien vetistys	1	2	3	4	5
9.30.	liikuntasuorituksen heikkeneminen	1	2	3	4	5
9.31.	ihon kutina	1	2	3	4	5

10. Kuinka usein olette herännyt öisin hengityksen vaikeutumiseen, yskään tai hengityksen vinkumiseen?

10.1. viimeisen kuukauden aikana

- 0 en lainkaan
- 1 korkeintaan 2 kertaa kuukaudessa
- 2 3–4 kertaa kuukaudessa
- 3 kerran tai kaksi kertaa viikossa
- 4 lähes joka yö

10.2. viimeksi kuluneen vuoden (12 kuukauden) aikana

- 0 en lainkaan
- 1 korkeintaan 2 kertaa kuukaudessa
- 2 3–4 kertaa kuukaudessa
- 3 kerran tai kaksi kertaa viikossa
- 4 lähes joka yö

11. Mikäli olette työelämässä, kuinka monta päivää olitte viimeisen 12 kuukauden aikana yhteensä poissa työstä seuraavista syistä?

- 12.1. Allergiaoireiden vuoksi _____ päivää
- 12.2. Astman vuoksi _____ päivää
- 12.3. Lapsen allergiaoireiden vuoksi _____ päivää
- 12.4. Lapsen astmaoireiden vuoksi _____ päivää

LÄÄKKEET

12. Mitä allergia- ja astmalääkkeitä olette käyttänyt viimeisten 12 kuukauden aikana?

12.1 Lyhytvaikutteisia avaavia lääkkeitä (Airomir, Atrodual, Atrovent Eco, Atrovent comp Eco, Bricanyl, Buventol, Ventoline)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

12.2 Pitkävaikutteisia avaavia lääkkeitä (Eklira Genuair, Formoterol, Incruse Ellipta, Onbrez Breezhaler, Oxis, Seebri Breezhaler, Striverbi Respimat, Serevent, Spiriva)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

12.3 Hoitavia lääkkeitä (Aerobec, Alvesco, Asmanex, Beclomet, Budesonid, Flixotide, Novopulmon, Pulmicort)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

12.4 Yhdistelmävalmisteita (Aforbe, Atectura Breezhaler, Befoair, Bufomix, Enerzair breezhaler, Flutiform, Innovair, Relvar Ellipta, Salmex, Salfumix, Sarkep, Seretide, Symbicort, Trelegy, Trimbow, Trixeo)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 päivittäin tai lähes päivittäin

12.5 Astmaattista tulehdusta hoitavia tabletteja (Astecon, Montelukast, Singulair, Tsafirlukast)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

12.6 Oletteko käyttänyt kortisonitabletteja astman tai hengitystieoireiden hoitoon viimeisten 12 kuukauden aikana? (Dexametason, Medrol, Prednisolon, Prednison, Solomet)

- 1 en kertakaan
- 2 olen käyttänyt kuureina. Kuinka monta kuuria viimeisen 12 kk:n aikana? _____
- 3 käytän kortisonitabletteja jatkuvasti

12.7 Oletteko saanut ihonalaisena injektiona annettavaa biologista lääkettä astman hoitoon viimeisen 12 kuukauden aikana? (Dupixent, Fasenna, Nucala, Tezspire, Xolair)

- 1 ei
- 2 kyllä

12.8 Oletteko käyttänyt seuraavia nenäsuihkeita allergisen nuhaan viimeisten 12 kuukauden aikana? (Azeflone, Allestin, Avamys, Azelastine/Fluticasone Sandoz, Beclonasal, Duonasa, Dymista, Flixonase, Glinor, Lastin, Livostin, Lomudal nasal, Mometasone Actavis, Mommox, Nasacort, Nasofan, Nasonex, Rhinocort, Ryaltris)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 kuureina. Kuinka monta kuuria viimeisen 12 kk:n aikana? _____
- 4 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

Ostatteko nenäsumutteet

- 5 reseptivalmisteina
- 6 itsehoitovalmisteita
- 7 tai molempina?

12.9 Oletteko käyttänyt silmätippoja allergiseen silmätulehdukseen viimeisten 12 kuukauden aikana? (Alomide, Emadine, Lastin, Ketazed, Lecrolyn, Lecrolyn Sine, Livostin, Lomudal, Ocutifex, Opatanol, Zaditen)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 kuureina. Kuinka monta kuuria viimeisen 12 kk:n aikana? _____
- 4 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

Ostatteko silmätipat

- 5 reseptivalmisteina
- 6 itsehoitovalmisteita
- 7 tai molempina?

12.10 Oletteko käyttänyt atooppisen ihottuman hoidossa Elidel, Protopic tai Tacrolimus Accord -voiteita viimeisten 12 kuukauden aikana?

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 kuureina. Kuinka monta kuuria viimeisen 12 kk:n aikana? _____
- 4 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

12.11 Oletteko käyttänyt antihistamiineja allergian hoitoon viimeisten 12 kuukauden aikana? (Aerius, Alzyr, Atarax, Benadryl, Cetirizin, Cetimax, Cirrus, Clarityn, Dasselta, Desloratadin, Duact, Gardex, Heinix, Histadin, Histec, Kestine, Kestox, Levazyr, Levocetirizin, Loratadin, Nefoxef, Nosedan, Revitelle, Rinomar, Telfast, Tuulix, Xyzal, Zyrtec)

- 1 ei
- 2 satunnaisesti
- 3 säännöllisesti päivittäin tai lähes päivittäin

Ostatteko antihistamiinit

- 4 reseptivalmisteina
- 5 itsehoitovalmisteita
- 6 tai molempina?

12.12 Oletteko käyttänyt adrenaliinikynää (Emerade, EpiPen, Jext) allergian hoitoon viimeisten 12 kuukauden aikana?

- 1 ei
- 2 kerran
- 3 useampia kertoja

13. Oletteko vaihtanut allergialääkkeitä valmisteesta toiseen viimeisten 12 kuukauden aikana?

- 1 en ole
- 2 kyllä, olen vaihtanut nenäsumutetta
- 3 kyllä, olen vaihtanut antihistamiinia

14. Uusitteko lääkeresepitinne

- 1 apteekissa
- 2 lääkärin/hoitajan kautta
- 3 OmaKannassa

SAIRAUDEN VAIKEUSASTE

15. Kuinka vaikea allergianne on omasta mielestänne?

Rengastakaa se numero, joka parhaiten kuvaa sairautenne vaikeusastetta.
Rengastakaa vain yksi numero.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ei oireita		Lieviä oireita, jotka eivät haittaa joka-päiväistä elämää tai unta				Kohtalaisia oireita, päivittäiset toimet tai yöuni häiriintynyt			Vaikeita oireita sairaalahoidon tarvetta	

16. Jos Teillä on astma, kuinka vaikeana pidätte astmaa?

Rengastakaa se numero, joka parhaiten kuvaa sairautenne vaikeusastetta.
Rengastakaa vain yksi numero.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ei oireita		Lieviä oireita, jotka eivät haittaa joka-päiväistä elämää tai unta				Kohtalaisia oireita, päivittäiset toimet tai yöuni häiriintynyt			Vaikeita oireita sairaalahoidon tarvetta	

TERVEYSPALVELUIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVIÄ KYSYMYKSIÄ

17. Oletteko käynyt allergioiden ja astman vuoksi vastaanotolla viimeisten 12 kk:n aikana?

Lääkärin vastaanotolla allergian vuoksi

- 0 en ole käynyt
- 1 kyllä, normaalilla vastaanotolla _____ kertaa.
- 2 kyllä, etävastaanotolla _____ kertaa.

Hoitajan vastaanotolla allergian vuoksi

- 0 en ole käynyt
- 1 kyllä, normaalilla vastaanotolla _____ kertaa.
- 2 kyllä, etävastaanotolla _____ kertaa.

Lääkärin vastaanotolla astman vuoksi

- 0 en ole käynyt
- 1 kyllä, normaalilla vastaanotolla _____ kertaa.
- 2 kyllä, etävastaanotolla _____ kertaa.

Hoitajan vastaanotolla astman vuoksi

- 0 en ole käynyt
- 1 kyllä, normaalilla vastaanotolla _____ kertaa.
- 2 kyllä, etävastaanotolla _____ kertaa.

18. Missä olette käyneet lääkärin vastaanotolla?

- 1 julkisessa perusterveydenhuollossa (terveyskeskus tai -asema, hyvinvointikeskus tai hyvinvointiasema)
- 2 erikoissairaanhoidossa
- 3 yksityisellä vastaanotolla
- 4 työterveyshuollossa

19. Oletteko käynyt allergioiden ja astman vuoksi päivystysluonteisesti sairaalan ensiapu- / päivystyspoliklinikalla viimeisten 12 kk:n aikana?

Allergian vuoksi

- 0 en ole käynyt
- 1 kyllä, _____ kertaa

Astman vuoksi

- 0 en ole käynyt
- 1 kyllä, _____ kertaa

20. Kuinka montaa päivää olette olleet hoidettavana sairaalassa astman tai allergioiden vuoksi viimeisten 12 kk aikana?

Allergian vuoksi

- 0 en ole ollut
- 1 kyllä, _____ päivää

Astman vuoksi

- 0 en ole ollut
- 1 kyllä, _____ päivää

21. Oletteko saanut siedätyshoitoa allergioiden vuoksi viimeisten 12 kk aikana?

1 en

2 kyllä, pistoksina, mille _____

3 kyllä, kielenalustabletteina (Grazax®, Acarizax®, Aitgrys®, Itulazax®)

22. Oletteko saanut kirjalliset omahoito-ohjeet

	kyllä	ei
1 astman hoidosta ja lääkehoidosta	___	___
2 nuhan hoidosta	___	___
3 atooppisen ihottuman hoidosta	___	___
4 ruoka-allergian hoidosta	___	___
5 vaikean allergian (anafylaksian hoidosta)	___	___
6 terveyttä tukevista elintavoista, ruuasta, liikunnasta	___	___

23. Mistä tahoilta ja kuinka paljon olette saanut tietoa ALLERGIIDEN hoidosta viimeisen vuoden aikana?

asteikolla: 0 = en lainkaan, 1 = jonkin verran, 2 = melko paljon, 3 = paljon

1 lääkäriltä	0	1	2	3
2 hoitajalta	0	1	2	3
3 apteekista	0	1	2	3
4 yhdistysten/järjestöjen neuvonnasta, tapahtumista	0	1	2	3
5 yhdistysten/järjestöjen verkkosivuilta (esim. allergia.fi, hengityslitto.fi, filha.fi)	0	1	2	3
6 yritysten verkkosivuilta	0	1	2	3
7 opasvideoista	0	1	2	3
8 somesta (esim. Facebook, Instagram)	0	1	2	3
9 kursseilta	0	1	2	3
10 kirjoista, lehdistä yms.	0	1	2	3
11 jostain muusta, mistä _____	0	1	2	3

24. Mistä tahoilta ja kuinka paljon olette saanut tietoa ASTMAN hoidosta viimeisen vuoden aikana?

asteikolla: 0 = en lainkaan, 1 = jonkin verran, 2 = melko paljon, 3 = paljon

1 lääkäriltä	0	1	2	3
2 hoitajalta	0	1	2	3
3 apteekista	0	1	2	3
4 yhdistysten/järjestöjen neuvonnasta, tapahtumista	0	1	2	3
5 yhdistysten/järjestöjen verkkosivuilta (esim. allergia.fi, hengityslitto.fi, filha.fi)	0	1	2	3
6 yritysten verkkosivuilta	0	1	2	3
7 opasvideoista	0	1	2	3
8 somesta (esim. Facebook, Instagram)	0	1	2	3
9 kursseilta	0	1	2	3
10 kirjoista, lehdistä yms.	0	1	2	3
11 jostain muusta, mistä _____	0	1	2	3

25. Minkä seuraavien asioiden olette huomannut olevan vaikeaa tai hankalaa astman ja allergioiden lääkehoidossa?

		allergia	astma
1	lääkkeiden otto ajallaan	___	___
2	käyttöohjeiden ymmärtäminen	___	___
3	lääkkeiden ottotekniikka	___	___
4	annostelijan käyttö	___	___
5	lääkityksen turvallisuus	___	___
6	lääkevaihtoon liittyvät asiat	___	___
7	en ole huomannut ongelmia	___	___
8	jokin muu asia, mikä _____	___	___

TUPAKOINTI

26. Tupakoitteko?

- 1 en ole koskaan tupakoinut
- 2 kyllä, satunnaisesti
- 3 kyllä, säännöllisesti
- 4 olen lopettanut

27. Käytättekö sähkösavukkeita

- 1 en ole koskaan käyttänyt
- 2 kyllä, satunnaisesti
- 3 kyllä, säännöllisesti
- 4 olen lopettanut

28. Käytättekö muita nikotiinituotteita

- 1 en ole koskaan käyttänyt
- 2 kyllä, satunnaisesti
- 3 kyllä, säännöllisesti
- 4 olen lopettanut

MUUTA (apteekki täyttää)

29. Potilaan luvalla on tarkistettu viimeisen vuoden ajalta lääkeostot apteekin tietokannasta.

- 1 kyllä
- 2 ei